

Pia Sillanpää ps ym.

Kirjallinen kysymys diabetesta sairastavien lasten omahoidon tuesta varhaiskasvatuksessa ja koulussa

Eduskunnan puhemiehelle

Tyypin 1 diabetes on autoimmuunisairaus, jonka ainoa hoito on elämänmittainen elämää ylläpitävä insuliinihoito. Kelan lääkekorvausoikeustilaston mukaan Suomessa oli 3 889 alle 15-vuotiaasta diabetesta sairastavaa lasta vuoden 2024 lopussa. Vuosittain siihen sairastuu maassamme n. 500—600 lasta. Diabetesta sairastavat lapset tarvitsevat varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa omahoidon tukea diabeteksen päivittäisiin hoitotoimiin, kuten verensokeritason seurantaan, insuliinin annosteluun ja siihen liittyvään hiilihydraattilaskentaan. Diabeteksen hoitotoimet ovat välttämättömiä, jotta lapset voivat osallistua varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Hyvä hoitotasapaino auttaa keskittymään oppimiseen täysipainoisesti ja on olennaisen tärkeää diabeteksen lisäsairauksien ehkäisemiseksi.

Omahoidon tuen toteuttamisen prosessit, resurssit ja lääkehoidon osaamisen varmistamisen käytännöt vaihtelevat suuresti kunnissa ja hyvinvointialueilla. Kansalliset ohjeet, kuten Turvallinen lääkehoito -opas (STM 2021) sekä Toimintamalli diabetesta sairastavan lapsen koulupäivän aikaisesta hoidosta (STM&OKM 2010), ovat osin vanhentuneita ja tulkinnanvaraisia. Ne eivät ole varmistaneet alue- ja kuntakohtaisesti selkeitä toimintatapoja eivätkä lasten yhdenvertaisuutta. Kuntien opetustoimen ja hyvinvointialueiden terveydenhuollon yhteistyö on välttämätöntä riittävän osaamisen varmistamiseksi. Perusopetuksen osalta tätä yhteistyötä tulee tehdä esimerkiksi alueellisissa opiskeluhuollon yhteistyöryhmissä.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan hallitus turvaa jokaisen lapsen oikeuden turvalliseen oppimisympäristöön ja koulurauhaan. Lisäksi hallitus tavoittelee varhaiskasvatuksen laadun parantumista ja varmistaa sen valvonnan. Lasten sivistykselliset perusoikeudet ovat nykyisin vaarantuneet diabeteksen omahoidon tuen puutteellisuuden vuoksi. Diabetesliiton kyselyssä diabetesta sairastavien lasten vanhemmille lähes viidennes vastaajista kertoi, että lapsi on joutunut ajoittain jäämään pois koulusta tai varhaiskasvatuksesta, koska lapsen diabeteksen hoidosta ei ole huolehdittu tai osaavaa henkilökuntaa ei ole ollut saatavilla (Diabetesliitto 17.9.2024).

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä toimilla hallitus varmistaa kansallisesti yhdenvertaisen ja yksilöllisesti riittävän omahoidon tuen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa diabetesta sairastaville lapsille?

Kirjallinen kysymys KK 80/2025 vp

Helsingissä 21.3.2025

Pia Sillanpää ps
Minna Reijonen ps
Anne Rintamäki ps
Hannu Hoskonen kesk
Juha Hänninen kok
Milla Lahdenperä kok
Tuomas Kettunen kesk
Anna-Kristiina Mikkonen sd
Lauri Lyly sd
Hanna-Leena Mattila kesk
Oskari Valtola kok
Juho Eerola ps
Aino-Kaisa Pekonen vas
Bella Forsgrén vihr